

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ im. JANA PAWŁA II
w FILIPOWIE
na lata 2023/2024

ze zmianami wynikającymi z corocznej ewaluacji i polityki oświatowej państwa

W bieżącym roku szkolnym 2023/2024 program został zmodyfikowany o treści i działania uwzględniające:

- priorytety polityki oświatowej państwa (ogłoszone przez MEN) na rok 2023-2024
- wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji działań realizowanych w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Filipowie (wrzesień 2023)
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonej diagnozy w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych (wrzesień 2023)
- potrzeby klientów szkoły (uczniów, rodziców, nauczycieli) wynikające ze specyfiki funkcjonowania szkoły/placówki oraz sytuacji epidemicznej.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny
uchwalony przez Radę Rodziców w dniu 29 września 2023 r.
i zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 29 września 2023 r.

*„Najbardziej twórczą ze wszystkich prac
jest praca nad sobą,
która pozwala
odnajdywać uroki młodości.”*

Jan Paweł II

Podstawa prawna:

Podstawowe ukierunkowania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego zostały określone w ustawach oświatowych, rozporządzeniach oraz innych aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. Artykuł 48, ust. 1: "Rodzice mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania". Artykuł 53, ust. 3: "Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem". Artykuł 72, ust 1: "Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją".
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r.,
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych,
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356),
- Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,
- Karta Nauczyciela,
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,

- Statut Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Filipowie.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Filipowie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.

Pod koniec roku szkolnym 2022/2023 przeprowadzono ewaluację programu wychowawczo - profilaktycznego, poprzez badania ankietowe wśród uczniów, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych i rodziców oraz dyrekcji.

Celem ewaluacji jest zebranie oraz przedstawienie Radzie Pedagogicznej rekomendacji, których wdrożenie umożliwi sprawną i właściwą odpowiedź na poważne wyzwania w obszarze wychowania, analizy działalności dydaktycznej, wychowawczo-opiekuńczej i profilaktycznej oraz innej działalności statutowej szkoły. Oceny stopnia realizacji zadań i celów wynikających ze Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego przez nauczycieli i rodziców.

W trakcie ewaluacji poszukiwano odpowiedzi na następujące pytania:

1. W jakim stopniu realizowany program Wychowawczo- Profilaktyczny zaspakaja potrzeby uczniów?
2. Jakie problemy występują w środowisku szkolnym?
3. Jakie dodatkowe działania mogą wspomóc funkcjonowanie uczniów w szkole?
4. Jak uczniowie postrzegają rolę nauczycieli i rodziców w procesie wychowania oraz jakie mają relacje?
5. Czy w szkole jest przekazywana wiedza na temat kształtowania postaw obywatelskich ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno oraz do podejmowania odpowiedzialnych decyzji.
6. Czy szkoła współpracuje z rodzicami?
7. Czy w programie zawarte są działania wpływające na zmniejszenie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

Program został zmodyfikowany o treści i działania uwzględniające:

- **Priorytety polityki oświatowej państwa (ogłoszone przez MEN) w roku szkolnym 2023-2024:**
 1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
 2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
5. Wspomaganie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w związku z nową formułą egzaminu maturalnego od roku 2023.
6. Doskonalenie systemu kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami – wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.
7. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
8. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
9. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

- Wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji działań realizowanych w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Filipowie (czerwiec 2023);
- Wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonej diagnozy w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych (czerwiec 2023);
- Wnioski wynikające z diagnozy i analizy czynników ryzyka i czynników chroniących z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowo – społecznych;
- Potrzeby klientów szkoły (uczniów, rodziców, nauczycieli) wynikające ze specyfiki funkcjonowania szkoły/placówki oraz sytuacji epidemicznej.

Założenia ogólne programu wychowawczo - profilaktycznego

Przy planowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły uwzględniono zaangażowanie i współpracę całej społeczności szkolnej. Zakłada się, że oprócz pełnienia roli dydaktycznej, szkoła ma również dbać o wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz wspierać wychowawczą funkcję rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako proces wsparcia w rozwoju wychowanka, który angażuje dwie osoby:

- Osobę pełniącą rolę wychowawcy (np. rodzica, nauczyciela, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz osobę będącą wychowankiem (dziecko/nastolatka).

Te dwie osoby pozostają w indywidualnej relacji, opartej na poszanowaniu godności osobistej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka.

- Współdziałające w dążeniu do osiągnięcia celów wychowawczych, które obejmują pełny rozwój w czterech kluczowych obszarach: fizycznym, psychicznym (w tym aspekcie emocjonalnym i intelektualnym), społecznym i duchowym. Rozwój fizyczny oznacza praktykowanie zdrowego stylu życia, rozwój psychiczny oznacza przyjmowanie odpowiedzialności za siebie i za innych oraz za otaczający świat, rozwój społeczny oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych, a rozwój duchowy oznacza posiadanie wartościowego systemu przekonań oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

- Dzielące się obowiązkami: wychowawca ponosi odpowiedzialność za tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi, podczas gdy wychowanek jest odpowiedzialny za korzystanie z tych warunków w celu realizacji swojego procesu rozwoju. Proces wychowania jest wzmocniony i

uzupełniany poprzez działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie problemom dzieci i młodzieży.

Założenia teoretyczne przy konstruowaniu szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego

Teoria społecznego uczenia się (twórca Albert Bandura) wywodzi się z podejścia behawiorystycznego. Zachowanie człowieka jest wyjaśniane w kategoriach wzajemnych oddziaływań czynników indywidualnych i środowiskowych.

Zakłada się, iż jednostka nabywa pewne wzorce zachowań drogą obserwacji reakcji innych ludzi oraz doświadczanych przez nich skutków tych reakcji. Sama jednak na tym etapie nie podejmuje jeszcze prób wykonania określonych czynności, a jedynie obserwuje sposób zachowania innych osób w danej sytuacji. Wzorce postępowania nie są tutaj nabywane czy kształtowane etapowo, ale drogą całościową.

Zdaniem twórcy teorii skrótanie procesu nabywania zachowań dzięki uczeniu się przez obserwację ma znaczenie zarówno dla rozwoju, jak i przetrwania. Skutki uczenia się metodą prób i błędów mogą być znacząco niekorzystne zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i ogólnospołecznym.

Jako przykład można podać sytuację młodego lekarza rozpoczynającego staż w szpitalu, na którym spoczywa odpowiedzialność za zdrowie i życie wielu chorych osób znajdujących się na oddziale. Jego leczenie oparte tylko o zdobytą naukę na uczelni bez obserwacji sposobu pracy bardziej doświadczonych lekarzy mogłoby mieć tragiczne konsekwencje. Dzięki uczeniu się poprzez analizę sposobu zachowania innych specjalistów, prawdopodobieństwo popełnienia błędu jest minimalizowane.

Jak podkreśla Albert Bandura na procesach społecznego uczenia się w znaczącym stopniu oparty jest stworzony przez człowieka świat kultury, przede wszystkim jego mowa i sprawności językowe. Drogą modelowania różne umiejętności są nabywane szybciej i sprawniej, co poszerza możliwości działania jednostki w otaczającym ją środowisku.

Zdaniem autora teorii społecznego uczenia się ludzkie zdolności posługiwania się symbolami tak werbalnymi, jak i wyobrażeniowymi umożliwiają działania celowe, przewidywanie skutków tych działań oraz modyfikowanie zachowań adekwatnie do wyobrażenia o nich.

Człowiek w tym ujęciu nie jest traktowany jako pozostający pod wyłączną kontrolą środowiska i biernie odbierający rzeczywistość, ale jednostka posiada zdolność samoregulacji, skutkiem czego- w pewnym zakresie- decyduje o kierunku i sposobie zachowania się. Oczywiście zakres uczenia się jest skorelowany z poziomem sprawności psychofizycznych właściwych dla danego etapu rozwoju i życia.

Zgodnie z twierdzeniami omawianej teorii obserwacyjne uczenie się (czyli uczenie się przez modelowanie) oparte jest na czterech elementach. Niepowodzenie w realizacji zachowania modelowanego może wynikać zatem z błędów czy problemów na poziomie poniższych składników- jednego lub więcej:

1) Procesy uwagi, które są niezbędne do zarejestrowania zachowania spośród otaczających jednostkę bodźców. Jako istotne wskazuje się tutaj m.in. stopień atrakcyjności interpersonalnej modelu, postać modelowania (np. bezpośrednio lub przez telewizję), specyfikę modelowanego zachowania (jego złożoność czy wyrazistość), cechy obserwatora (np. sprawność przetwarzania informacji) czy nastawienie percepcyjne.

2) Procesy przechowywania/zapamiętywania modelowanego zachowania, zarówno w postaci werbalnej, jak i wyobrazeniowej, aby mogły być później wykorzystane w określonej sytuacji. Przydatne są zwłaszcza powtórki i ćwiczenia czy nawet samo wyobrażenie sobie własnej osoby jako wykonawcę określonej czynności. Procesy odtwarzania motorycznego obejmujące przetwarzanie reprezentacji symbolicznych w adekwatne zachowania.

3) Procesy motywacyjne- jednostka chętniej odtwarza zachowanie o skutkach nagradzających czy umożliwiających osiągnięcie celu niż niekorzystnych.

W odniesieniu do modelowania dowodzone, iż jest ono skuteczniejsze w sytuacji obserwacji pozytywnych konsekwencji dla modelu (wzmocnienie zastępcze). Z kolei obserwacja przez jednostkę negatywnych skutków zachowania modelu, zmniejsza prawdopodobieństwo reagowania w zbliżony sposób (kara zastępcza).

Bandura wskazuje ponadto na wyraźne zróżnicowanie w zakresie stopnia skuteczności oddziaływania modelu, uwarunkowane trzema grupami czynników:

1) Cechy modelu. Bardziej skuteczny będzie model o wysokim statusie, wysokich kompetencjach i dużej wiedzy. Znaczenie ma także wygląd zewnętrzny, sposób wysławiania się, styl zachowania, wiek, oznaki odnoszonych sukcesów czy bycie ekspertem w modelowanej dziedzinie.

2) Cechy obserwatora. Tendencja do naśladowania zachowań modelu odnoszącego sukcesy, dotyczy głównie osób o małej pewności siebie, niskiej samoocenie, zależnych od innych, ponadto często nagradzanych za zachowania naśladowcze. Z drugiej jednak strony podobną tendencję zaobserwowano u osób pewnych siebie, o pozytywnej samoocenie.

3) Odczuwane przez obserwatora konsekwencje naśladowania modelu.

To oznacza, że dziecko/nastolatek może naśladować nas częściej niż nam się wydaje. Trudno ukryć przed nim niewłaściwe zachowania. Agresja, nadmierne karanie rodziców w stosunku do dzieci często jest przyczyną jego niewłaściwego zachowania, które z kolei potęguje złość ze strony rodzica w efekcie nasila impulsywność dziecka. W ten sposób powstaje błędne koło, nieprowadzące do konstruktywnych rozwiązań.

Misja szkoły

Na podstawie Programu Rozwoju Szkoły – Koncepcja Pracy Zespołu Szkół w Filipowie 2023/2024 - misja szkoły jest ściśle związana z przyjętą "wizją idealnego absolwenta": "Wychowanie w ducha kształtowania osobowości człowieka świadomie dokonującego wyborów, wrażliwego na otaczające środowisko społeczne, pewnie poruszającego się w określonym kulturowo i światopoglądowo systemie wartości, odpowiedzialnego, moralnego, otwartego na różnice i zdolnego do efektywnej współpracy."

Sylwetka absolwenta

Głównym celem Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Filipowie jest stworzenie miejsca, które w ramach programu nauczania zapewnia szeroką przestrzeń do działań integracyjnych, obejmujących uczniów, nauczycieli, rodziców, personel pomocniczy, lokalnych przedsiębiorców i instytucje.

Niezwykle istotnym aspektem jest przygotowanie uczniów już od najmłodszych lat do skutecznego funkcjonowania w życiu społecznym poprzez rozwijanie umiejętności współpracy z innymi. Integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanka pełni człowieczeństwa jest ściśle związane z jego zdolnością do efektywnej współpracy z innymi.

Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- świadomie podejmuje decyzje - posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne wybory dbając o bezpieczeństwo własne i innych,
- uczestniczy w działaniach na rzecz osób o różnych potrzebach, zwłaszcza tych z niepełnosprawnościami,
- angażuje się w życie społeczności lokalnej,
- mieści się kompetentnie w określonym systemie wartości kulturowych i światopoglądowych,
- działa odpowiedzialnie i zgodnie z zasadami etyki i moralności w codziennym życiu,
- rozwinął tolerancję, wykazuje wrażliwość na różnorodność kultur i kieruje się ciekawością, szacunkiem oraz otwartością wobec innych kultur,
- aktywnie uczestniczy w współpracy, szanując potrzeby innych i gotów do udzielania pomocy,
- efektywnie funkcjonuje w dzisiejszym, opartym na uniwersalnych wartościach świecie, takich jak dobro, miłość, uczciwość oraz odpowiedzialność,
- aktywnie zaangażowany w życie społeczności lokalnej, jak również w życie polityczne, społeczne i gospodarcze kraju,
- posiada wiedzę na temat historii i kultury swojego narodu i regionu oraz szanuje tradycje swojej szkoły.
- ma zdolność do przekształcania niepowodzeń w naukę i rozwija odporność,

- rozumie pojęcie kryzysów humanitarnych, zdaje sobie sprawę z ich wpływu na życie ludzi, zna zasady udzielania mądrej pomocy i jest świadomy swojego potencjału do wpływania na sytuację osób poszkodowanych,
- efektywnie korzysta z nowoczesnych technologii informacyjnych, które sprzyjają twórczemu i przedsiębiorczemu podejściu do społecznych funkcji i ról.

Cele programu

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży w osiągnięciu pełnej dojrzałości w sferze:

- a) **FIZYCZNEJ** – mającej na celu przekazanie uczniowi i wychowankowi wiedzy oraz umiejętności, które umożliwiają im prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie działań prozdrowotnych.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- posiada wiedzę na temat podstawowych zasad dbałości o zdrowie, zarówno swoje, jak i innych ludzi, włączając w to zdrową, racjonalną dietę, osobistą higienę oraz regularną aktywność fizyczną,
- podejmuje i realizuje zachowania sprzyjające zdrowiu,
- podejmuje świadome decyzje związane ze zdrowiem, zarówno swoim, jak i innych ludzi,
- wprowadza do swojego życia nawyki zdrowego stylu życia,
- potrafi identyfikować różne zagrożenia zdrowotne i zna sposoby ich ograniczania,
- jest świadom zmian fizycznych i psychicznych zachodzących w jego ciele w okresie dojrzewania,
- rozwija zdolność wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych,
- stara się realistycznie ocenić swoje możliwości,
- świadomie korzysta z aktywności fizycznej jako skutecznego środka dbania o zdrowie psychiczne.

PSYCHICZNEJ (INTELEKTUALNEJ I EMOCJONALNEJ) – mającej na celu promowanie dobrostanu psychicznego, rozwijanie właściwego stosunku do świata, budowanie poczucia siły, chęci do życia i witalności, kształtowanie postaw sprzyjających rozwojowi własnego potencjału,

tworzenia środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów oraz wspierania zdrowia i dobrej kondycji psychicznej.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- rozwija pewność siebie, odczuwając kontrolę nad własnym ciałem, zachowaniem i otaczającą rzeczywistością,
- pobudza swoją ciekawość, uważając, że zdobywanie nowej wiedzy jest satysfakcjonujące,
- wierzy w własną skuteczność i dąży do wpływania na wydarzenia, wytrwale pracując nad osiągnięciem celów,
- wykazuje zdolność do kontrolowania swoich działań w sposób odpowiedni do swojego wieku (kontrola wewnętrzna),
- skutecznie nawiązuje relacje z innymi ludźmi, odczuwając potrzebę wzajemnego zrozumienia,
- potrafi komunikować swoje myśli, uczucia i pomysły,
- uwzględnia swoje potrzeby równie ważne jak potrzeby innych członków grupy,
- lepiej rozumie emocje, potrafi je rozpoznawać, nazwać i kontrolować swoje impulsy.
- Przejmuje odpowiedzialność za siebie oraz aktywnie angażuje się w troskę o innych i otaczający świat.
- Rozwija swoje umiejętności, talenty i zainteresowania.
- Aktywnie uczestniczy w zajęciach dodatkowych po lekcjach.
- Sumiennie i regularnie wywiązuje się z obowiązków szkolnych.
- Tworzy pozytywny obraz samego siebie.
- Potrafi identyfikować swoje mocne i słabe strony.

3. SPOŁECZNEJ - mającej na celu zdobycie przez ucznia wiedzy oraz istotnych umiejętności społecznych..

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wykazuje zdolność do podejmowania i pełnienia różnych ról społecznych oraz obywatelskich,
- rozumie i przestrzega obowiązujących norm społecznych,
- wykazuje postawę prospołeczną,
- reaguje na zachowania agresywne innych uczniów,
- jest w stanie efektywnie współpracować w zespole, słuchać innych i rozumieć ich różne poglądy,
- wykazuje zaangażowanie w życie szkoły i społeczności lokalnej,
- zna zasady samorządności i demokracji,
- posiada umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych,
- rozwija umiejętności mediacji, negocjacji, asertywnej komunikacji swoich potrzeb, umiejętności odmawiania i prowadzenia dyskusji,
- potrafi prosić o pomoc i zna instytucje oraz osoby, które oferują wsparcie dzieciom i młodzieży.

4. DUCHOWEJ- dąży do wypracowania konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, obejmującego docenienie znaczenia zdrowia i poczucia sensu istnienia.

Cele szczegółowe dla ucznia:

- przejawia szacunek dla innych osób i wykazuje wrażliwość na ich potrzeby,
- wykazuje szacunek dla dziedzictwa narodowego i posiada ukształtowaną świadomość narodową,
- potrafi wskazać autorytety i wzorce moralne,
- wykazuje zainteresowanie kulturą rodzimą i kulturą regionu,
- interesuje się dorobkiem kulturalnym Europy i świata,
- przyjmuje postawę tolerancji i szacunku wobec innych narodów, kultur i religii,
- reaguje na niesprawiedliwość oraz krzywdę drugiego człowieka,
- zna zasady udzielania mądrej i skutecznej pomocy humanitarnej,

- szanuje przyrodę,
- wykazuje szacunek wobec zwierząt,
- potrafi wskazać organizacje działające na rzecz ochrony zwierząt w Polsce.

Szczegółowe cele do pracy wynikają z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2022/2023, diagnozy przeprowadzonej w czerwcu 2023 r. oraz analizy dokumentacji i wreszcie analizy dotychczasowych programów: wychowawczego i profilaktyki.

Podstawowe zadania realizowane przez szkołę:

1. Zapewnienie wszystkim zainteresowanym stronom (uczniom, nauczycielom, rodzicom, innym pracownikom szkoły) dostępu do rzetelnych informacji na temat zdrowego stylu życia i istniejących zagrożeń zdrowotnych.
2. Promowanie wzorców konsumpcji sprzyjających zdrowiu i dobrostanowi.
3. Rozwijanie umiejętności intrapsychicznych, takich jak kontrola emocji, motywacja, procesy poznawcze, wola i samoocena.
4. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, które pomagają w nawiązywaniu i utrzymywaniu zdrowych relacji z innymi.
5. Wspieranie rozwijania umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów.
6. Promowanie więzi społecznych i walka z izolacją, rywalizacją na niezdrowym poziomie oraz wszelkimi formami wymuszania korzyści na innych.
7. Edukacja w zakresie odpowiedzialności osobistej i społecznej.
8. Ustanowienie i egzekwowanie w środowisku szkolnym norm i zasad sprzyjających zdrowemu stylowi życia i rozwojowi uczniów.
9. Wczesne rozpoznawanie potencjalnych zagrożeń, diagnozowanie problemów oraz tworzenie systemów wsparcia i pomocy dla osób i grup znajdujących się w wysokim ryzyku, z naciskiem na zapobieganie dalszemu rozwojowi problemów.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny precyzuje metody realizacji celów edukacyjnych i zadań wychowawczych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Program ten uwzględnia różnorodne kierunki i formy działań wychowawczych, których dodatkowym elementem są aktywności profilaktyczne, skierowane zarówno do uczniów, jak i ich rodziców oraz kadry pedagogicznej.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- Zapewnienie powszechnej znajomości założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły.
- Angażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie.
- Szacunek dla praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz uznawanie kompetencji organów szkoły, takich jak Dyrektor, Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców i Samorząd Uczniowski.
- Współpraca ze środowiskiem zewnętrznym szkoły, na przykład poprzez udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły.
- Współodpowiedzialność za efekty realizacji programu, co oznacza, że każdy uczestnik procesu edukacyjnego aktywnie przyczynia się do osiągnięcia wyznaczonych celów.
- Uwzględnianie innych zasad, które są istotne dla danej szkoły i wynikają z jej indywidualnych potrzeb oraz specyfiki.

Działalność wychowawcza:

- 1)Współpracę całej społeczności szkoły w celu kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw zgodnych z sylwetką absolwenta.
- 2)Kreowanie hierarchii wartości, w której zdrowie i odpowiedzialność za rozwój osobisty stanowią fundamentalne elementy, a podejmowane decyzje w tym obszarze opierają się na poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych.
- 3)Ścisłą współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości, promowania postaw prozdrowotnych, zdrowego stylu życia i ekologicznych zachowań.
- 4)Wzmocnienie więzi uczniów i wychowanków zarówno ze szkołą, jak i lokalną społecznością.
- 5)Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie zdrowych relacji rówieśniczych oraz relacji między uczniami a nauczycielami, wychowawcami,

pracownikami niepedagogicznymi, rodzicami lub opiekunami. To również wzmacnianie więzi między rówieśnikami oraz pomiędzy uczniami a nauczycielami i wychowawcami.

- 6) Ciągłe doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania indywidualnych relacji z uczniami i ich rodzicami lub opiekunami, a także umiejętności pracy z grupą uczniów.
- 7) Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli, wychowawców oraz rodziców lub opiekunów.
- 8) Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych poprzez zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w działaniach wolontariatu i innych inicjatywach społecznych.
- 9) Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze narodowej i światowej oraz rozwijanie ich kreatywności artystycznej.
- 10) Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych, które mają na celu promowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych wśród uczniów.

Działalność edukacyjna:

- 1) Rozszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowego rozwoju i potencjalnych zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, identyfikacji wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów dietetycznych i leków w celach niesłużących zdrowiu, oraz skutecznego postępowania w przypadkach związanych z tymi zagrożeniami.
- 2) Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów, takich jak komunikacja interpersonalna, radzenie sobie ze stresem i rozpoznawanie oraz wyrażanie emocji.
- 3) Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem oraz rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.
- 4) Promowanie krytycznego myślenia i wspieranie uczniów i wychowanków w podejmowaniu konstruktywnych decyzji w sytuacjach trudnych, które mogą zagrażać zdrowemu rozwojowi i życiu.
- 5) Organizowanie wewnątrzszkolnych szkoleń nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji

psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz wdrażania interwencji profilaktycznych na poziomie szkolnym.

- 6) Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także zrozumienia norm rozwojowych i identyfikacji ewentualnych zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Trzy poziomy działań profilaktycznych

1. **Działania na pierwszym poziomie** (tzw. profilaktyka I stopnia lub profilaktyka uniwersalna) kierowane są do tych wszystkich osób, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie.
2. **Działania na drugim poziomie** (tzw. profilaktyka II stopnia lub profilaktyka selektywna) kierowane są do osób, w których rozwoju lub zachowaniu pojawiają się

pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności.

3. **Działania na trzecim poziomie** (tzw. profilaktyka III stopnia lub profilaktyka skoncentrowana na jednostce) kierowane są do osób, które dzięki oddziaływaniom korekcyjnym, terapeutycznym czy rehabilitacyjnym odzyskały sprawność i funkcjonalność, a teraz wracając do swojego naturalnego środowiska potrzebują wsparcia, które pomoże im w readaptacji i uchroni przed nawrotem trudności.

4. Działalność profilaktyczna:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji

- psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
 - 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Struktura oddziaływań wychowawczych

Zadania dyrekcji szkoły obejmują:

- 1) Tworzenie warunków umożliwiających skuteczną realizację procesu wychowawczego w szkole.
- 2) Zapewnienie opieki nad uczniami i stworzenie warunków sprzyjających harmonijnemu rozwojowi psychofizycznemu, w tym podejmowanie aktywnych działań prozdrowotnych oraz dbanie o odpowiedni poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej w szkole.
- 3) Inspirowanie nauczycieli do doskonalenia istniejących lub wprowadzania nowych rozwiązań w procesie kształcenia, poprzez innowacyjne działania programowe, organizacyjne lub metodyczne, które mają na celu rozwijanie kompetencji uczniów.
- 4) Premiowanie nauczycieli, którzy doskonalą się zarówno jako osoby, jak i profesjonaliści.
- 5) Stworzenie warunków do współpracy z organizacjami, takimi jak wolontariusze, organizacje harcerskie i inne, które mają statutowy cel związany z działalnością wychowawczą lub wzbogacanie oferty edukacyjnej szkoły.
- 6) Współpraca z zespołem wychowawców, pedagogiem oraz Samorządem Uczniowskim, w celu wsparcia nauczycieli w realizacji ich zadań.
- 7) Zapewnienie odpowiedniego nadzoru nad obowiązkiem szkolnym uczniów.
- 8) Nadzorowanie zgodności działań szkoły z przepisami statutowymi, w tym dbanie o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów i kompetencji organów szkoły.
- 9) Nadzorowanie realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

- 10) Rozwijanie kompetencji w zakresie wychowania i profilaktyki.
- 11) Promowanie relacji opartych na wzajemnym szacunku i partnerskich stosunkach między nauczycielami a uczniami.
- 12) Wspieranie pozytywnych relacji we wszystkich obszarach społeczności szkolnej.

Zadania wychowawców klas:

- Diagnozowanie sytuacji wychowawczej w swojej klasie.
- Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów.
- Opracowanie planu pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając cele i zadania określone w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym, a także specyfikę zespołu klasowego i potrzeby uczniów.
- Przygotowywanie sprawozdań z realizacji planu pracy wychowawczej oraz wniosków do dalszej pracy.
- Zapoznavanie uczniów swojej klasy i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym oraz obowiązującymi zwyczajami i tradycjami szkoły.
- Ocenianie zachowania uczniów swojej klasy zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami.
- Współpraca z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach.
- Wspieranie uczniów potrzebujących pomocy lub znajdujących się w trudnej sytuacji.
- Rozpoznawanie oczekiwań swoich uczniów i ich rodziców.
- Dbanie o dobre relacje między uczniami w klasie.
- Podejmowanie działań profilaktycznych w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów.
- Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.
- Podejmowanie działań w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

Zadania Rady Pedagogicznej:

- Nauczyciel, pełniący rolę wychowawcy lub pracujący nad działaniami profilaktycznymi, powinien posiadać następujące umiejętności i kompetencje:
- Ciągłe aktualizowanie wiedzy na temat wychowania i profilaktyki, śledzenie nowych trendów i badań w dziedzinie edukacji oraz zdrowia psychicznego i społecznego dzieci i młodzieży.
- Umiejętność utrzymywania osobowych relacji z uczniami, budowanie zaufania i zrozumienia między nauczycielem a uczniami.
- Prezentowanie wzorców konstruktywnego stylu życia i relacji z ludźmi, by być pozytywnym modelem dla uczniów.
- Umiejętność pozyskiwania uczniów i ich rodziców do udziału w przedsięwzięciach wychowawczych oraz profilaktycznych, promowanie aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym.
- Dobrowolne uczestniczenie w programach rozwoju osobistego i profesjonalnego, aby stale doskonalić swoje umiejętności w dziedzinie wychowania i profilaktyki.
- Umiejętność efektywnej współpracy w zespole pedagogicznym szkoły, by skoordynować działania w celu wspierania uczniów.
- Uczestnictwo w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i identyfikowanie potrzeb w zakresie działań profilaktycznych.
- Opracowywanie projektu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i uzgadnianie go z Radą Rodziców.
- Opracowywanie i zatwierdzanie dokumentów i procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością.
- Uczestnictwo w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego, wdrażanie jego założeń w praktyce.
- Uczestnictwo w procesie ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego, aby ocenić jego skuteczność i wprowadzić ewentualne poprawki.

Zadania nauczycieli

Realizacja podstawy programowej z zakresu wychowania i profilaktyki na zajęciach lekcyjnych.

Zadania specjalistów(logopeda, terapeuta, doradca zawodowy)

- podnoszenie kompetencji w zakresie wychowania i profilaktyki,
- umiejętna współpraca z nauczycielami, uczniami, rodzicami i zewnętrznymi specjalistami,
- dostarczanie konstruktywnych wzorców funkcjonowania intrapsychoicznego, interpersonalnego i społecznego,
- dobrowolne uczestniczenie w działaniach samodoskonalących oraz propagowanie idei zdrowego wychowania i profilaktyki.

Zadania pedagoga szkolnego:

- diagnoza środowiska wychowawczego,
- zapewnienie uczniom pomocy psychologicznej w odpowiednich formach,
- współpraca z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabieganie o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpraca z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Suwałkach.

Zadania psychologa szkolnego:

- rozpoznawanie i wspieranie mocnych stron ucznia;
- diagnoza trudności emocjonalnych ucznia;
- prowadzenie indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych z uczniami;
- prowadzenie zajęć warsztatowych w klasach;
- rozmowy, spotkania w razie potrzeb;
- przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym;
- podejmowanie działań mediacyjnych w sprawach wychowawczych;
- współpraca z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Suwałkach.

Zadania rodziców uczniów:

- współtworzenie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczenie w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczenie w zebraniach organizowanych przez szkołę,
- zasięganie informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpraca z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbanie o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- uchwalenie w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły,
- współpraca ze szkołą w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych oraz dobrowolne angażowanie się w przedsięwzięcia wychowawcze i profilaktyczne proponowane przez szkołę,
- posiadanie wiedzy na temat celów i zadań rozwojowych dzieci oraz wiedzy dotyczącej zagrożeń i możliwości przeciwdziałania im.

Zadania Samorządu Uczniowskiego:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z Dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu, pomocy humanitarnej, ochrony przyrody.

ANALIZA DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ SZKOŁY

Program uwzględnia pełen zakres treści i działań o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Wychowawcy klas wykonują przypisane im zadania programowe podczas godzin wychowawczych, natomiast nauczyciele wdrażają je w trakcie zajęć edukacyjnych.

Diagnozy potrzeb i problemów dokonano na podstawie:

- wyników ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2023/2024 (ankiety skierowane do nauczycieli, wychowawców klas, uczniów, rodziców, dyrekcji).
- wniosków i zaleceń wynikających z dokonanej oceny ryzyka związanego z korzystaniem z substancji uzależniających, energetyków oraz nowych substancji psychoaktywnych (czerwiec 2023),
- spostrzeżeń i uwag wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, pedagoga szkolnego dotyczących funkcjonowania uczniów i ich aktywności,
- obserwacji i analizy bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły,
- uwag rodziców pod adresem szkoły,
- analizy czynników ryzyka i czynników chroniących przed zachowaniami szkodliwymi.

Czynniki chroniące przed zachowaniami szkodliwymi

Posiadanie silnej więzi z przynajmniej jednym zaufanym dorosłym jest kluczowym czynnikiem ochronnym przed ryzykownymi zachowaniami u dziecka. Relacja w tym kontekście oznacza spełnianie podstawowych potrzeb biologicznych i emocjonalnych oraz utrzymywanie kontaktu opartego na opiece, szacunku i wsparciu, co umożliwia dzieciom rozwijanie właściwej samooceny, autonomii oraz umiejętności radzenia sobie z problemami.

Zaangażowanie się rodziców/opiekunów w naukę i wychowanie dziecka, wspieranie dobrych relacji między rodzeństwem, utrzymywanie pozytywnego związku między rodzicami/opiekunami (unikanie częstych konfliktów i umiejętność rozwiązywania sporów), utrzymywanie stabilnych i przewidywalnych relacji między rodzicami/opiekunami a dziećmi, które tworzą oparcie w rodzinie poprzez ciepło, spójność, wyrażanie jasno określonych oczekiwań, troskliwe wypełnianie obowiązków przez rodziców oraz brak agresji i uzależnień, stanowią fundamenty zdrowego rozwoju dziecka.

Tworzenie efektywnej współpracy między nauczycielami, rodzicami i innymi opiekunami, korzystając z zalet zamieszkiwania w stosunkowo niedużej społeczności, co ułatwia zrozumienie sytuacji uczniów.

Reagowanie na zachowania ryzykowne poprzez minimalizowanie stosowania sankcji, karcenia i negatywnych ocen, jednocześnie budując atmosferę troski i wsparcia, która zachęca uczniów do dzielenia się swoimi trudnościami z przedstawicielami szkoły.

Promowanie budowania pozytywnych relacji między uczniami, aktywne ich modelowanie oraz kładzenie dużej wagi na rozwijanie kompetencji społecznych.

Przygotowywanie nauczycieli do pracy z trudnymi zagadnieniami, takimi jak agresja, przemoc, kradzieże, nadużywanie substancji psychoaktywnych i rozwój seksualny, aby mogli skutecznie reagować na te wyzwania i pomagać uczniom w ich rozwoju.

Czynniki ryzyka przed zachowaniami szkodliwymi

Zachowania ryzykowne, takie jak sięganie po e-papierosy, spożywanie napojów energetycznych, używanie wulgaryzmów oraz przejawy agresji słownej i fizycznej, mogą być związane z:

Wysokim zapotrzebowaniem na stymulację i poszukiwaniem ekstremalnych przeżyć, co w niektórych przypadkach może prowadzić do wczesnego rozpoczęcia używania nikotyny i alkoholu. Niskim poziomem umiejętności społecznych i trudnościami w radzeniu sobie z emocjami.

Natomiast te zachowania ryzykowne mogą być nasilane przez:

Poszukiwanie akceptacji wśród rówieśników dla używania substancji szkodzących zdrowiu oraz dążenie do uzyskania aprobaty od osób angażujących się w ryzykowne zachowania, przy jednoczesnym braku uwagi i słabej reakcji ze strony osób bliskich.

Występowanie u rodziców alkoholizmu, innych uzależnień, chorób psychicznych oraz innych zachowań dezadaptacyjnych.

Stosowanie przez rodziców zbyt restrykcyjnych lub nadmiernie przyzwalających metod wychowawczych, co może obejmować nadmierne kary, częste krytykowanie lub brak reakcji na nieodpowiednie zachowanie dziecka.

Niewłaściwe wykonywanie przez rodziców ról rodzicielskich, takie jak wrogość, niechęć wobec dziecka, ambiwalentny lub odrzucający stosunek emocjonalny do dziecka, niekonsekwentne zasady wychowawcze, brak nadzoru, troski i zapewnienia poczucia bezpieczeństwa.

Poważne konflikty rodzinne, włączając w to awantury, kłótnie oraz manipulacje między dorosłymi, w których uczestniczy lub obserwuje dziecko.

Negatywne wzorce zachowań starszego rodzeństwa.

Brak wsparcia i bliskich relacji z innymi dorosłymi, takimi jak dziadkowie.

Niepowodzenia w szkole, zarówno w zakresie edukacji, jak i relacji z innymi ludźmi.

Negatywny stosunek do obowiązków szkolnych oraz nieprzychylny stosunek niektórych nauczycieli do ucznia, jak i ucznia do nauczycieli.

Brak wsparcia w zakresie edukacji i czasu wolnego poza domem.

Obszary problemowe wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

1. Sprawiedliwie ocenianie uczniów oraz udzielanie mu dodatkowych wyjaśnień dotyczących tematów lekcji.
2. Zwracanie uwagi na respektowanie zasad oraz zachowanie bezpieczeństwa w różnych sytuacjach przez uczniów.
3. Reagowanie na wszelkie przejawy agresji poprzez rozmowę, kontakt z rodzicami.
4. Wyrażanie emocji, sposoby poszukiwania pomocy w trudnych sytuacjach.
5. Palenie e-papierosów, papierosów.
6. Nadmierne spożywanie napojów energetycznych, co może prowadzić do problemów zdrowotnych.
7. Niewłaściwe nawyki żywieniowe, które mogą wpłynąć na kondycję fizyczną i psychiczną.
8. Nadmierne korzystanie z telefonów komórkowych, co może prowadzić do uzależnienia od urządzeń elektronicznych.
9. Niewłaściwe wykorzystywanie mediów społecznościowych i internetu, co może wpłynąć na zdrowie psychiczne i relacje społeczne.
10. Niski poziom umiejętności społecznych i trudności w radzeniu sobie z emocjami, co może utrudniać interakcje interpersonalne.
11. Brak motywacji do nauki, co może prowadzić do obniżenia osiągnięć edukacyjnych.
12. Zagrożenie zaburzeniami lękowymi u dzieci i młodzieży.

Ważne wydarzenia w życiu szkoły o charakterze wychowawczo - profilaktycznym

Na terenie szkoły organizowane są różnorodne sytuacje edukacyjne i profilaktyczne, które wspierają osiągnięcie założonych celów wychowawczych i profilaktycznych. Wśród nich znajdują się uroczystości i imprezy szkolne, które nie tylko sprzyjają realizacji tych celów, ale także kształtują pozytywne postawy uczniów.

Celem uroczystości szkolnych jest:

Organizacja uroczystości i imprez szkolnych odgrywa istotną rolę w:

1. Podtrzymywaniu tradycji szkolnych i kształtowaniu poczucia przynależności do społeczności klasowej, szkolnej oraz lokalnej.
2. Wzmacnianiu szacunku wobec symboli szkolnych i narodowych oraz promowaniu umiejętności odpowiedniego zachowania się podczas uroczystości.
3. Rozwijaniu aktywnej postawy uczniów podczas organizacji i uczestnictwa w uroczystościach szkolnych.
4. Umacnianiu więzi międzyludzkich i relacji personalnych w szkole.

5. Przygotowywaniu uczniów do pełnienia różnych ról społecznych w społeczności szkolnej i poza nią.
6. Kształtowaniu postaw prosojalnych i prospołecznych, które promują dobro innych i zaangażowanie w życie społeczne.
7. Wspieraniu kształtowania postaw prozdrowotnych, zachęcając uczniów do dbania o swoje zdrowie i dobre samopoczucie.

Harmonogram działań

1. DOJRZAŁOŚĆ FIZYCZNA - ZDROWY STYL ŻYCIA zdrowie - edukacja zdrowotna

Zadania wychowawcze i profilaktyczne	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
<p>Wdrażanie do przestrzegania higieny osobistej,</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania</p>	<p>Pogadanki na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ problemów okresu dojrzewania ☐ higieny osobistej ☐ dostosowania stroju do okoliczności ☐ dbałość o swój wygląd i estetykę ☐ otyłość ☐ Promowanie zdrowego stylu życia w szkole może odbywać się poprzez różne formy działań, w tym pogadanki, spotkania i rozmowy. 	<p>wszyscy nauczyciele pielęgniarka szkolna</p>	<p>cały rok szkolny oraz zgodnie z planami wychowawczymi czymi klasy</p>
<p>Promowanie zdrowego stylu życia, dbanie o środowisko</p> <p>Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu fizycznemu i psychicznemu w zakresie żywienia, postawy konsumenckiej, aktywności fizycznej</p> <p>Poznanie zasad racjonalnego żywienia, w związku z nadmiernym spożywaniem przez dzieci i młodzież napojów energetycznych</p>	<p>Organizacja turniejów sportowych, aktywnych zajęć i czynnego wypoczynku w szkole jest nie tylko zabawą, ale także promuje zdrowy styl życia i rozwija umiejętności społeczne uczniów. Oto kilka aspektów, które można uwzględnić podczas tych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcje dotyczące zdrowego stylu życia, - wycieczki rowerowe, - spacerowanie nad rzekę, jezioro, - spędzanie przerw na świeżym powietrzu w dogodnych warunkach pogodowych, - warsztaty dla rodziców o zasadach zdrowego żywienia oraz szkodliwego wpływu energetyków na zdrowie i rozwój dziecka, - lekcje przedmiotowe i zajęcia realizujące edukację zdrowotną, - gazetki ściennie o zdrowym żywieniu, pogadanki na godzinach wychowawczych, - przygotowywanie surówek i sałatek na zajęciach lekcyjnych, - tworzenie plakatów promujących zdrowie - piramida zdrowia - Akcja Sprzątanie Świata, - prowadzenie kącików przyrodniczych, 	<p>dyrektor, wychowawcy, nauczyciele wf-u, przyrody, biologii, wychowawcy świetlicy, pedagog, rodzice</p>	<p>cały rok szkolny oraz zgodnie z planami wychowawczymi czymi klasy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - wycieczki regionalne i krajoznawcze, - tworzenie kalendarza pogody, - segregacja śmieci, 		
Profilaktyka zagrożeń wieku dojrzewania (papierosy, e-papierosy, alkohol, narkotyki)	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania ze specjalistami, lekarzem, psychologiem, pedagogiem, zajęcia z wychowawcą, lekcja biologii, - projekty edukacyjne 	pedagog , wychowawcy, nauczyciele świetlicy, nauczyciele biologii i chemii, koordynator ds. bezpieczeństwa.	cały rok
Kształtowanie tolerancji wobec niepełnosprawności fizycznej, umysłowej i psychicznej	<p>Współpraca z miejscowym Warsztatem Terapii Zajęciowej oraz podejście do tematów niepełnosprawności na lekcjach wychowawczych oraz aktywne zaangażowanie osób z niepełnosprawnością do szkoły to świetne inicjatywy, które promują akceptację, zrozumienie oraz integrację w środowisku szkolnym. Oto kilka aspektów, które można uwzględnić w tych działaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizacja wspólnych projektów, np. wystaw czy warsztatów artystycznych, w których udział biorą uczniowie i osoby z niepełnosprawnością. - Włączanie tematów związanych z niepełnosprawnością do programu nauczania wychowawczego, aby edukować uczniów na temat różnych aspektów i wyzwań związanych z niepełnosprawnością. - Organizowanie dyskusji, prezentacji, lub zaproszenie ekspertów do szkoły, aby dzielić się wiedzą na ten temat. - Zachęcanie osób z niepełnosprawnością do uczestniczenia w różnych aktywnościach szkolnych, takich jak konkursy, pogadanki, akcje społeczne i projekty. 	dyrektor, wychowawcy, pedagog	cały rok szkolny oraz zgodnie z planami wychowawczymi klasy

	<p>- Organizowanie aktywności sportowych lub rekreacyjnych, które są dostosowane do różnych poziomów umiejętności, aby umożliwić uczestnictwo wszystkim uczniom, niezależnie od ich zdolności fizycznych.</p>		
<p>Promocja szkolnych i pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego</p>	<p>Organizowanie różnych aktywności pozalekcyjnych i wycieczek szkolnych jest ważnym elementem edukacji i rozwoju uczniów. Oto kilka aspektów, które można uwzględnić w tych działaniach:</p> <p>Prowadzenie kółek zainteresowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w różnych kółkach zainteresowań, które odpowiadają ich pasjom i zainteresowaniom. -Wspieranie rozwoju umiejętności i talentów uczniów w ramach kółek zainteresowań. <p>Organizowanie wycieczek szkolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Planowanie różnorodnych wycieczek szkolnych, które poszerzają horyzonty uczniów i umożliwiają im zdobywanie nowych doświadczeń. -Włączanie elementów edukacyjnych do wycieczek, aby uczniowie mogli uczyć się poprzez praktyczne doświadczenia. <p>Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, takich jak sport, sztuka czy działalność społeczna, które angażują uczniów i zachęcają ich do aktywnego spędzania czasu poza szkołą. -Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej. 	<p>dyrektor, wychowawcy, pedagog</p>	<p>cały rok szkolny oraz zgodnie z planami wychowawczymi klasy</p>

	<p>Organizowanie wyjazdów na basen: -Zapewnienie uczniom dostępu do nauki pływania i rekreacji na basenie. -Uczestnictwo w zajęciach na basenie może wspierać zdrowie fizyczne i umiejętności życiowe.</p> <p>Wycieczki szkolne „safari”: -Organizacja nietypowych wycieczek, takich jak wizyty w przyrodniczych rezerwach lub parkach narodowych, aby uczniowie mogli poznać i docenić przyrodę oraz dziedzictwo przyrodnicze swojego regionu.</p> <p>Promowanie spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu: -Zachęcanie uczniów do spędzania czasu na świeżym powietrzu i w kontakcie z przyrodą. -Organizowanie zajęć na świeżym powietrzu, takich jak spacer, wycieczki rowerowe, czy lekcje plenerowe.</p>		
--	---	--	--

2. DOJRZAŁOŚĆ PSYCHICZNA (intelektualna i emocjonalna) - ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Zadania wychowawcze i profilaktyczne	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Wspieranie dziecka oraz jego rodziny w nowej sytuacji (klasa I)	Współpraca z rodzicami i uczniami oraz zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego to kluczowe aspekty tworzenia zdrowego i pomocnego środowiska szkolnego: -Organizacja regularnych spotkań rodziców z nauczycielami, aby omawiać postępy uczniów, wyzwania i cele edukacyjne. -Zachęcanie uczniów do	nauczyciele klas I, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej	pierwsze półrocze

	<p>otwartego dialogu z nauczycielami w sprawach edukacyjnych i osobistych.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zaplanowanie spotkania, na którym rodzice i uczniowie mogą skonsultować się z ekspertami w zakresie edukacji i psychologii. -Udostępnienie wsparcia i porad w sytuacjach trudnych, w tym problemach z nauką, zachowaniem czy emocjami. -Organizacja lekcji otwartej, podczas której rodzice mogą obserwować, jak wyglądają zajęcia i jakie metody nauczania są stosowane. -Przedstawienie rodzicom celów edukacyjnych i planów lekcji. -Organizacja lekcji otwartej, podczas której rodzice mogą obserwować, jak wyglądają zajęcia i jakie metody nauczania są stosowane. -Przedstawienie rodzicom celów edukacyjnych i planów lekcji. 		
<p>Budowanie pomostu pomiędzy doświadczeniami przedszkolnymi i szkolnymi oraz pomiędzy III, a IV klasą</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dominacja na lekcjach w tym okresie zabaw, gier i sytuacji zadaniowych - minimalizowanie negatywnych przeżyć dziecka, związanych ze zmianą etapu edukacyjnego 	<p>nauczyciele klas I, IV</p>	<p>początek roku szkolnego</p>

<p>Stworzenie dzieciom poczucia bezpieczeństwa</p>	<p>Zapewnienie pierwszoklasistom specjalnej troski i uwagi oraz organizacja wycieczki po szkole to doskonałe sposoby na ułatwienie dzieciom przejścia do nowego etapu edukacyjnego i uczynienie go bardziej przyjemnym. Oto jak można te cele zrealizować:</p> <p>Otoczenie pierwszoklasistów specjalną troską i uwagą w czasie przerw międzylekcyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zorganizowanie przestrzeni, w której pierwszoklasiści mogą swobodnie spędzać przerwy międzylekcyjne, być może z osobami do towarzystwa, którzy pomagają w adaptacji. -Wprowadzenie programu mentorów starszych uczniów, którzy mogą pomagać pierwszoklasistom i służyć im radą w trudnych chwilach. <p>Wycieczka po szkole:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zaplanowanie wycieczki po szkole, podczas której pierwszoklasiści poznają różne pomieszczenia i obszary szkoły. -Organizacja przewodników, którzy oprowadzą uczniów po klasach, sekretariacie, gabinetach dyrektora i wicedyrektora, bibliotece, świetlicy, sali gimnastycznej, gabinecie pielęgniarki i pedagoga. 	<p>nauczyciele klas I i IV</p>	<p>cały rok</p>
<p>Wyrabianie u uczniów poczucia obowiązku i odpowiedzialności</p>	<p>Wprowadzenie i utrzymanie jasnych reguł i zasad oraz systematyczne przypominanie o nich to ważne narzędzia w zarządzaniu klasą i szkołą.</p>	<p>dyrekcja, nauczyciele</p>	<p>cały rok</p>

	<p>Oto, jak można te cele zrealizować:</p> <p>Wprowadzenie oraz systematyczne i cierpliwe przypominanie uczniom obowiązujących w szkole i na lekcjach reguł i zasad:</p> <ul style="list-style-type: none">-Sporządzenie zestawu zasad zachowania, które są jasne i zrozumiałe dla uczniów.-Regularne omawianie tych zasad na początku roku szkolnego oraz przypominanie o nich w trakcie roku.-Przykłady sytuacji, w których uczniowie powinni przestrzegać tych zasad. <p>Próba eliminacji dzwonek szkolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">-Rozważenie alternatywnych sposobów na organizowanie czasu i sygnalizowanie przerw czy zmian zajęć, które nie polegają na dzwonekach.-Możliwość skorzystania z systemów ostrzegawczych lub komunikatów dźwiękowych. <p>Rozmowy z uczniami na temat niepowodzeń szkolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">-Organizacja indywidualnych rozmów z uczniami, którzy mają trudności w nauce lub zachowaniu, aby zrozumieć przyczyny tych problemów.-Udzielanie wsparcia i pomocy w opracowywaniu strategii rozwiązywania problemów. <p>Opracowanie w każdej klasie w widocznym miejscu zasad zachowania uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none">-Wyeksponowanie zestawu zasad zachowania w klasie, aby były one łatwo widoczne i dostępne dla		
--	---	--	--

	<p>uczniów. Możliwość angażowania uczniów w tworzenie tych zasad, co może zwiększyć ich poczucie odpowiedzialności za zachowanie w klasie.</p>		
<p>Pobudzanie i rozwijanie zdolności do generowania nowych i wartościowych pomysłów rozwiązania problemów poznawczych i praktycznych - trening kreatywności</p>	<p>-Lekcje wychowawcze, zajęcia w świetlicy, a także warsztaty prowadzone z wykorzystaniem treningu twórczego mają potencjał, aby wzbogacić doświadczenia edukacyjne uczniów i pomóc im rozwijać umiejętności twórczego myślenia i rozwiązywania problemów.</p>	<p>wychowawcy, wychowawcy świetlicy, pedagog</p>	<p>cały rok</p>
<p>Kształcenie umiejętności związanych z inteligencją emocjonalną</p>	<p>-Lekcje wychowawcze, zajęcia w świetlicy oraz warsztaty wykorzystujące trening twórczy, zwłaszcza w kontekście twórczego rozwiązywania problemów, mogą być niezwykle skutecznym narzędziem w edukacji i rozwoju uczniów.</p>	<p>wychowawcy, pedagog, specjaliści</p>	<p>zgodnie z planami wych.-prof. klasy</p>
<p>Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości</p>	<p>Warsztaty prowadzone przez specjalistów i lekcje wychowawcze na temat różnych ważnych tematów mogą stanowić cenne źródło wiedzy i umiejętności dla uczniów. Oto kilka przykładów tematów, które można poruszać podczas takich warsztatów i lekcji: Zdrowie psychiczne i emocjonalne: -Organizowanie warsztatów prowadzonych przez psychologów lub specjalistów ds. zdrowia psychicznego, które pomagają uczniom zrozumieć znaczenie opieki nad swoim zdrowiem psychicznym. -Lekcje wychowawcze</p>	<p>specjaliści z PPP, PCPR pedagog</p>	<p>zgodnie z planem wych.-prof. klasy</p>

	dotyczące radzenia sobie z stresem, lękiem, depresją i innymi emocjonalnymi wyzwaniami.		
Kształcenie umiejętności „Porozumienia się bez Przemocy” Rozwijanie empatii	Warsztaty prowadzone przez specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) lub pedagoga/ psychologa na temat empatii mogą pomóc uczniom lepiej zrozumieć i rozwijać tę istotną umiejętność społeczną.	specjaliści z PPP, pedagog, wychowawcy	zgodnie z planem wych.-prof. klasy
Praca z uczniem zdolnym	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do konkursów, olimpiad przedmiotowych - prowadzenie kół zainteresowań - różnicowanie zadań na lekcji - uczniowie jako asystenci - konsultacje indywidualne 	nauczyciele uczący	cały rok
Popularyzacja książek i czasopism dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> - gabloty szkolne prezentujące wiadomości dotyczące autorów i treści książek /lektur - organizacja zajęć z Bajkoterapii - konkursy czytelnicze, zajęcia z wychowawcą, inscenizacje - współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami języka polskiego - prelekcje dla rodziców dotyczące doboru książek do czytania dla dzieci i przez dzieci - tworzenie przez uczniów obrazkowej książki dla malucha 	<p>wychowawcy, nauczyciele polonistów</p> <p>bibliotekarka pedagog rodzice</p>	cały rok

Praca z uczniem mającym trudności w nauce	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych - organizowanie pomocy koleżeńskiej - odrabianie zadań domowych w świetlicy szkolnej - dodatkowe zajęcia wspomagające rozwój ucznia w ramach projektów 	nauczyciele uczący, pedagog	cały rok
Praca z uczniem niepełnosprawnym	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z pedagogami PPP-P - integracja międzyklasowa - udział uczniów w zajęciach rewalidacyjnych, logopedycznych - współpraca z wychowawcą 	nauczyciele uczący wychowawca specjaliści	cały rok

3. DOJRZAŁOŚĆ SPOŁECZNA - KONSTRUKTYWNE ROLE SPOŁECZNE

Relacje – kształtowanie postaw społecznych, **Kultura** – wartości, normy, wzory zachowań cd.

Zadania wychowawcze i profilaktyczne	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, - lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce 	wychowawcy	pierwsze półrocze
Wzmacnianie więzi z rodziną	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla rodziców: <ul style="list-style-type: none"> • jak zrozumieć własne dziecko? • jak być wyrozumiałym rodzicem? • jak wspierać dziecko w ciężkich chwilach? - różnorodne zajęcia w szkole z udziałem rodziców i innych członków rodziny (wieczorki, wycieczki, dyskoteki szkolne itd.) - wsparcie rodziców poprzez możliwość spotkania z psychologiem 	wychowawcy pedagog, PPP, PCPR	cały rok

<p>Kształtowanie umiejętności społecznych: rozwiązywania konfliktów, mediacji, samorządności</p>	<p>Warsztaty, kursy i działania związane z komunikacją społeczną, pracą w zespole i mediacją mogą pomóc uczniom rozwijać umiejętności interpersonalne oraz radzenia sobie z konfliktami.</p>	<p>wychowawcy nauczyciele wyszkoleni SU opiekun SU pedagog</p>	<p>cały rok</p> <p>październik</p>
<p>Rozwijanie postawy patriotycznej, zaangażowania w działania na rzecz Małej Ojczyzny</p> <p>Poznanie życia i działalności Jana Pawła II - patrona szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w apelach z okazji rocznic i świąt państwowych np. apel z okazji Święta Niepodległości - udział w uroczystościach organizowanych przez gminę Filipów - organizowanie wyjazdu do teatru, muzeum, kina - poznawanie symboli narodowych, ich historii i znaczenia, okazywanie im szacunku (przypominanie o odpowiednim zachowaniu w czasie hymnu) - poznawanie historii gminy i regionu - udział w konkursach związanych z Małą Ojczyzną - organizacja konkursów literacko-poetyckich, plastycznych związanych z patronem szkoły, święto szkoły, lekcje religii 	<p>dyrektor nauczyciele wychowawcy</p>	<p>cały rok</p>
<p>Propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi. Kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla uczniów: negocjacje, mediacje, asertywna komunikacja własnych potrzeb, sztuka odmawiania, dyskusji - gazetki ścienne, bank informacji u pedagoga, wychowawców 	<p>wychowawcy pedagog</p>	<p>Zgodnie z planem wych.-prof. klasy</p>

4. DOJRZAŁOŚĆ DUCHOWA - SYSTEM WARTOŚCI, POCZUCIE SENSU ŻYCIA

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań

Zadania wychowawcze i profilaktyczne	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej	działalność charytatywna, wolontariat szkolny	wychowawcy, opiekun Caritasu	cały rok
Rozwój poszanowania dziedzictwa narodowego i kształtowanie świadomości narodowej. Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych	świętowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych, lekcje wychowawcze na temat patriotyzmu	wychowawcy nauczyciele wskazani jako odpowiedzialni za poszczególne działania	zgodnie z kalendarzem uroczystości
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu	wycieczki, tematyczne lekcje wychowawcze,	nauczyciele wychowawcy rodzice	terminy konkretnych wycieczek
Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii	lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki, projekty edukacyjne -konkursy religijne,	nauczyciele wychowawcy rodzice	zgodnie z planem wycieczek podczas realizacji projektów
Poznanie zasad udzielania mądrej i skutecznej pomocy humanitarnej	- warsztat „Pomoc humanitarna”	pedagog	wg potrzeb
Kształtowanie szacunku do zwierząt, jako istot żyjących, zdolnych do odczuwania cierpienia. Przybliżenie organizacji działających na rzecz ochrony zwierząt w Polsce. Zapoznanie z prawem dotyczącym ochrony zwierząt (Dz.U. nr 111, poz. 724 z 1997 r.: „Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę.”	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie sylwetek osób, które są lub były zaangażowane w pozytywne działania na rzecz zwierząt (np. Simona Kossak) - poruszanie tematów o ochronie zwierząt na zajęciach wychowawczych, na lekcji przyrody, biologii - obchodzenie wybranych świąt związanych z losem zwierząt, np. 22 maj - Dzień Praw Zwierząt w Polsce - lekcje wychowawcze poświęcone kształceniu odpowiedzialności w hodowli zwierząt domowych (pies, kot, chomik, zółw, królik, rybki itd.) 	nauczyciele pedagog wychowawcy	cały rok

	<ul style="list-style-type: none"> - konkursy - wycieczka do schroniska w Suwałkach / Sejnach. 		
--	--	--	--

5. BEZPIECZEŃSTWO - PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH (PROBLEMOWYCH)

Zadania wychowawcze i profilaktyczne	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
<p>Wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, poprzez naukę umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksję nad własną postawą wychowawczą. Przyniesienie się do budowania silnej więzi między rodzicami i dziećmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja dyżurów wychowawców w szkole (godzina dla rodzica), • organizowanie wspólnie z rodzicami wyjazdów, wycieczek, biwaków, ognisk, imprez szkolnych i pozaszkolnych • pomoc rodzicom w zdobywaniu wiedzy i umiejętności pozwalających na skuteczniejsze zapobieganie i rozwiązywanie problemów i kryzysów, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - zachęcenie do korzystania ze szkoleń i warsztatów w PPP w S-kach – Akademia Rodzica, - indywidualny kontakt z pedagogiem, - organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców w szkole, - stałą współpracę z wychowawcami i nauczycielami, - udział w spotkaniach zespołu wychowawczego w sytuacji kryzysowej(przemoc w rodzinie), - udział pedagoga i wychowawców w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego 	<p>wychowawcy, pedagog, nauczyciele</p>	<p>cały rok</p>

<p>Tworzenie atmosfery porozumienia w klasie: autentyczność osobista nauczyciela, wrażliwe i empatyczne rozumienie dziecka, ciepły stosunek do ucznia, bezwarunkowa akceptacja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjne w klasie na początku roku i między klasami w razie potrzeby, • wspólne: wychowawca i uczniowie, ustanowienie regulaminu klasy, • realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych oraz programów profilaktycznych tworzonych przez nauczycieli, np. „Jak przeciwdziałać przemocy w szkole?”, • przekazywanie wiedzy na lekcjach wychowawczych na temat przemocy oraz skutecznej pomocy ofiarom przemocy, • podejmowanie przez wychowawców na godzinach wychowawczych tematów rozwijających najważniejsze umiejętności interpersonalne: komunikowanie się z ludźmi, podejmowanie decyzji, chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, radzenia sobie ze stresem, budowania właściwego wizerunku własnej osoby, otwartości, empatii. <p>-wprowadzenie zajęć wychowania do życia w rodzinie.</p>	<p>wychowawcy, pedagog</p>	<p>wg planu pracy wychowawcy</p>
<p>Pomoc uczniom nieśmiałym w rozwijaniu umiejętności społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć wychowawczych: „Oswoić nieśmiałość”, • wykorzystanie scenariuszy z programu „Spójrz Inaczej”. 	<p>pedagog, wychowawcy</p>	<p>wg potrzeb</p>
<p>Propagowanie świadomego wybierania programów TV i racjonalnego korzystania z internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do aktywnego wypoczynku i rekreacji, • umożliwienie uczniom korzystania z ciekawych zajęć pozalekcyjnych • pogadanki na lekcjach wychowawczych, • podczas klasowych zebrań rodziców wskazanie przez wychowawców zagrożeń płynących z niekontrolowanego korzystania z mediów przez dzieci, • organizowanie wycieczek, biwaków, zajęć sportowych, rajdów pieszych i rowerowych, wieczorków klasowych, • lekcje biblioteczne motywujące uczniów do sięgania po książki, • uzupełnianie zbiorów w bibliotece o ciekawe książki dla dzieci i młodzieży, • działalność kół zainteresowań 	<p>wychowawcy, pedagog, nauczyciele</p>	<p>wg planu pracy wychowawcy</p>

<p>Rozpoznawanie wczesnych objawów zachowań ryzykownych, używania środków psychoaktywnych lub stosowania przemocy oraz podejmowanie szybkiej interwencji w takich przypadkach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rady szkoleniowe dla nauczycieli z zakresu rozpoznawania wczesnych objawów używania środków psychoaktywnych z przedstawicielami instytucji zewnętrznych np. policji, SANEPIDU lub innymi specjalistami , • zapoznanie się nauczycieli z treścią Poradnika dla nauczycieli pt. „Nowe narkotyki”, • stosowanie się do procedur „Postępowania nauczycieli w przypadku naruszania zasad zachowania przez uczniów” • wdrożenie zasad Szkolnej Interwencji Profilaktycznej 	<p>eksperti zewnętrzni, dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy klas</p>	<p>cały rok według potrzeb</p>
<p>Podejmowanie współpracy z rodzicami w działaniach profilaktycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy indywidualne, • wdrożenie zasad Szkolnej Interwencji Profilaktycznej 	<p>wychowawcy, pedagog, rodzina</p>	<p>cały rok, wg. potrzeb</p>
<p>Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów z dziećmi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy indywidualne, skierowanie do poradni PPP lub innych specjalistów, pomoc w kontaktach z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny • stały kontakt z pedagogiem szkolnym • kontakt z psychologiem 	<p>pedagog, wychowawcy, dyrektor szkoły psycholog</p>	<p>według potrzeb</p>
<p>Poszerzanie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów zachowań ryzykownych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prelekcje dla rodziców na zebraniach rodzicielskich. • rady szkoleniowe dla nauczycieli z zakresu tematycznego • zajęcia na godzinach wychowawczych • rozmowy z pedagogiem/psychologiem na temat prawidłowości rozwoju dziecka 	<p>dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, pedagog, specjalista zewnętrzny</p>	<p>wg planu działań WDN na dany rok szkolny</p>
<p>Kształtowanie postaw i wartości prozdrowotnych i dotyczących bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja zajęć na godzinach wychowawczych lub zajęciach lekcyjnych mających na celu promocję zdrowia fizycznego i psychicznego i ochrony środowiska • rozwijanie w uczniu ekologicznego ducha. Tworzenie gazetek szkolnych,(konkursy, pogadanki) 	<p>wychowawcy, pedagog szkolny, n-l przyrody, biologii, n-l techniki, wychowawcy świetlicy szkolnej, nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej</p>	<p>wg planu wychowawcz o- profilaktycz nego wychowawcy klasy</p>
<p>Przeciwdziałanie cyberprzemocy. Bezpieczne korzystanie z mediów społecznościowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z uczniami, realizacja programów profilaktycznych, stworzenie procedur szkolnych • opracowanie gazetki szkolnej o cyberprzemocy 	<p>wychowawcy, pedagog szkolny</p>	<p>wg planu wychowawcz o- profilaktycz nego wychowawcy</p>

			klasy
Rozwijanie umiejętności reagowania na zagrożenia:	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z sygnałami alarmowymi oraz oznakowaniem BHP; • zapoznanie uczniów z procedurami reagowania w konkretnych sytuacjach zagrożenia; • organizowanie prób ewakuacji; • zapoznanie uczniów z zasadami udzielania pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego 	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, koordynator ds. bezpieczeństwa, pielęgniarka	cały rok

Realizacja programu odbywać się będzie w ramach:

- zajęć z wychowawcą
- zajęć wychowania do życia w rodzinie
- zajęć prowadzonych przez pedagoga, pielęgniarkę szkolną
- zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych
- intencjonalnych i okazjonalnych spotkań z rodzicami uczniów w szkole
- w ramach edukacji pedagogicznej
- imprez organizowanych na terenie szkoły
- imprez charytatywnych

Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego jest kluczowym procesem, który pozwala na ocenę efektywności działań oraz wprowadzenie ewentualnych modyfikacji w celu doskonalenia programu.

1. Sprawozdania z działalności pedagoga szkolnego, nauczycieli oraz wychowawców realizujących programy profilaktyczne:

-Pedagog szkolny oraz nauczyciele prowadzący programy profilaktyczne powinni systematycznie przygotowywać sprawozdania z ich działań.

-Sprawozdania te powinny zawierać informacje na temat celów, planu działań, uczestnictwa uczniów, przebiegu zajęć oraz osiągniętych rezultatów.

2. Analizę dokumentacji:

-Dokumentacja związana z programem, takie jak plany lekcji, materiały dydaktyczne, oceny uczniów, notatki z spotkań, powinna być poddawana dokładnej analizie.

-Celem jest ocena, czy program jest wdrażany zgodnie z założeniami i czy osiągnięto zamierzone cele.

3. Przeprowadzanie ankiet i kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli:

-Ankietowanie uczniów, rodziców i nauczycieli może dostarczyć cennych informacji na temat percepcji i skuteczności programu.

-Pytania mogą dotyczyć zrozumienia celów programu, poziomu satysfakcji, zmian w zachowaniach i postawach uczniów, czy postrzegania przez rodziców i nauczycieli efektów działań profilaktycznych.

4. Rozmowy z rodzicami:

-Bezpośrednie rozmowy z rodzicami uczniów mogą dostarczyć perspektywy społeczności szkolnej na temat programu.

-Rodzice mogą dzielić się swoimi obserwacjami, uwagami i sugestiami dotyczącymi działań profilaktycznych.

5. Wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli:

-Regularne spotkania i wymiana spostrzeżeń w zespołach nauczycieli i wychowawców pozwalają na refleksję nad efektywnością programu.

-Możliwość omówienia wyzwań i sukcesów oraz dyskusja na temat ewentualnych modyfikacji.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników, wniosków i rekomendacji na przyszłość. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

Wnioski z badań:

Wnioski z przeprowadzonych badań wydają się być bardzo trafne i ukierunkowane na poprawę skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego w szkole. Oto kilka dodatkowych uwag i sugestii, które mogą pomóc w dalszym doskonaleniu tych działań:

Zaangażowanie uczniów: Można rozważyć utworzenie uczniowskich rad, które mogą współtworzyć programy profilaktyczne, wyrażać swoje potrzeby i pomysły oraz uczestniczyć w ich realizacji. To może również pomóc w budowaniu więzi między uczniami a wychowawcami.

Współpraca z instytucjami: Współpraca z instytucjami takimi jak GOPS, i Zespół Interdyscyplinarny. Warto również nawiązywać kontakty z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, które mogą wspierać działania profilaktyczne.

Współpraca z ekspertami: Współpraca z pedagogami, psychologiem i pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest kluczowa. Można również rozważyć organizację szkoleń i warsztatów dla nauczycieli dotyczących profilaktyki i wsparcia uczniów.

Programy profilaktyczne: Istnieje wiele organizacji i instytucji oferujących programy, które mogą pomóc w zapobieganiu problemom, takim jak nadużywanie substancji czy przemoc.

Relacje i zaufanie: Ważne jest kontynuowanie pracy nad budowaniem pozytywnych relacji między nauczycielami, rodzicami a uczniami. Zaufanie i wsparcie odgrywają kluczową rolę w skutecznej profilaktyce.

Grupy ryzyka: Uczniowie z grup ryzyka wymagają szczególnej uwagi i wsparcia. Indywidualne podejście oraz dostosowanie działań profilaktycznych do ich potrzeb może pomóc w zapobieganiu trudnościom i problemom.

Kontynuacja badań: Ewaluacja programu powinna być procesem ciągłym. Kontynuacja badań i analiza wyników z kolejnych lat szkolnych pozwoli na monitorowanie postępów i dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb.

Należy również baczej przyglądać się uczniom, którzy palą papierosy, e- papierosy i spożywają energetyki. Zażywanie takich środków uzależniających pogarsza ich zdrowie fizyczne. Oraz ma wpływ na dalsze funkcjonowanie w życiu codziennym.

Wdrażając te wnioski i sugestie, szkoła może skuteczniej działać na rzecz dobrostanu uczniów i zapobiegania problemom wychowawczym i profilaktycznym. To ważne, aby cała społeczność szkolna, włącznie z uczniami, rodzicami i nauczycielami, działała wspólnie w celu tworzenia zdrowszego i bardziej wspierającego środowiska szkolnego.